

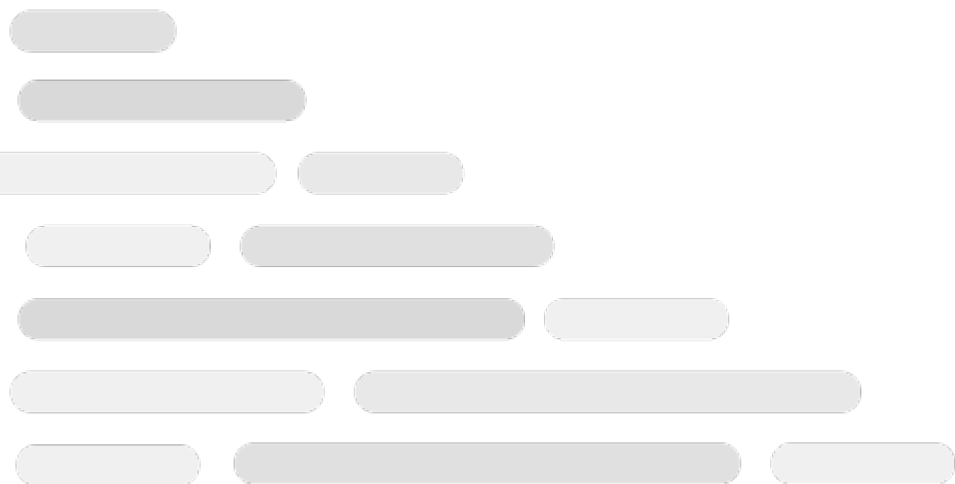
LANDINFO
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Temanotat

Iran

De to Hekmatist-partiene

2. oktober 2025

© Landinfo 2025

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Fredrik Selmers vei 6
Postboks 2098 Vika
0125 Oslo
Tel: 23 30 94 70
E-post: landinfo@landinfo.no
www.landinfo.no

Om Landinfos temanotater

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos temanotater er basert på opplysninger fra nøye utvalgte kilder. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

Temanotatene bygger på både skriftlig og muntlig kildemateriale. En del av informasjonen som formidles, er innhentet gjennom samtaler med kilder på informasjonsinnhentingstreiser. Landinfo tilstreber bredde i kildetilfanget, og så langt mulig er det innhentet informasjon fra kilder som arbeider uavhengig av hverandre. Alt benyttet kildemateriale er fortløpende referert i temanotatene. Hensyn til enkelte kilders ønske om anonymitet er ivarettatt.

Notatene gir ikke et uttømmende bilde av temaene som undersøkes, men belyser problemstillinger som er relevante for UDIs og UNEs behandling av utlendingssaker.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos temanotater gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

About Landinfo's reports

The Norwegian Country of Origin Information Centre, Landinfo, is an independent body within the Norwegian Immigration Authorities. Landinfo provides country of origin information (COI) to the Norwegian Directorate of Immigration (Utlendingsdirektoratet – UDI), the Immigration Appeals Board (Utlendingsnemnda – UNE) and the Norwegian Ministry of Justice and Public Security.

Reports produced by Landinfo are based on information from carefully selected sources. The information is collected and analysed in accordance with [common methodology for processing COI](#) and [Landinfo's internal guidelines on source and information analysis](#).

To ensure balanced reports, efforts are made to obtain information from a wide range of sources. Many of our reports draw on findings and interviews conducted on fact-finding missions. All sources used are referenced. Sources hesitant to provide information to be cited in a public report have retained anonymity.

The reports do not provide exhaustive overviews of topics or themes, but cover aspects relevant for the processing of asylum and residency cases.

Country of Origin Information presented in Landinfo's reports does not contain policy recommendations nor does it reflect official Norwegian views.

Summary

The Worker-communist Party of Iran – Hekmatist emerged in 2004 following a split from the original Worker-communist Party of Iran (WPI), and since 2011 it has existed in two separate factions: WPI-Hekmatist (official line) and WPI-Hekmatist. Both parties are banned in Iran.

This report provides an overview of the two Hekmatist parties and their roots in Mansoor Hekmat's Marxist ideas. Ideologically, they share a program that advocates for a complete social transformation through socialist revolution, but they differ in their practical approach and in the degree of active involvement in political movements. In Iran, membership is organized in small and secret cells for security reasons. In the past, members have been handed harsh sentences for their involvement in the party, but in recent years there have been few reports of new arrests.

Sammendrag

Partiet Worker-communist Party of Iran – Hekmatist oppstod i 2004 etter en splittelse fra det opprinnelige Worker-communist Party of Iran (WPI), og har siden 2011 eksistert i to separate fraksjoner: WPI-Hekmatist (offisiell linje) og WPI-Hekmatist. Begge partiene er forbudt i Iran.

Dette temanotatet gir en oversikt over de to Hekmatist-partiene og deres røtter i Mansoor Hekmats marxistiske ideer. Ideologisk deler de et program som tar til orde for en total samfunnsomveltning gjennom sosial revolusjon, men de skiller seg fra hverandre i sin praktiske tilnærming og i graden av aktiv deltakelse i politiske bevegelser. Medlemskap i Iran er, av sikkerhetshensyn, organisert i små og hemmelige celler. Tidligere har medlemmer blitt idømt strenge straffer for sitt engasjement i partiet, men de senere årene har det i liten grad vært rapportert om nye arrestasjoner.

Innhold

1	Innledning.....	6
2	Opprinnelsen til Hekmatist-partiene	6
2.1	Om Mansoor Hekmat	6
2.2	1982: Communist Party of Iran (CPI) ble opprettet	7
2.3	1991: Worker-communist Party of Iran (WPI) ble opprettet	7
2.4	2004: WPI – Hekmatist ble opprettet	8
2.5	2011: WPI – Hekmatist splittet i to grupper.....	8
3	Hva skiller de to Hekmatist-partiene?	8
4	Noen fakta om partiene	9
4.1	Politisk målsetting	9
4.2	Organisasjonsstruktur	10
4.3	Medlemskap.....	10
4.3.1	Medlemskap i WPI-H.....	10
4.3.2	Medlemskap i Offisiell linje	11
4.4	Aktiviteter	12
4.4.1	WPI-Hs aktiviteter.....	12
4.4.2	Offisiell linjes aktiviteter	13
4.5	Bevæpning	13
5	Reaksjoner fra myndighetene.....	13
6	Referanser	15
7	Vedlegg: Tidslinje	17

1 Innledning

Flere iranske partier på venstresiden har røtter i ideene til den kjente marxisten Mansoor Hekmat, men bare to av dem bruker betegnelsen «Hekmatist» i parti-navnet. Betegnelsen ble første gang tatt i bruk i 2004, da Worker-communist Party of Iran – Hekmatist (WPI-Hekmatist) ble dannet. Partiet oppstod etter at en større gruppe brøt ut av Worker-communist Party of Iran (WPI), som Hekmat selv hadde grunnlagt i 1991. Utbryterne hevdet, som navnet antyder, at de sto nærmere Hekmats ideologiske linje enn moderpartiet. Mansoor Hekmat døde i 2002, 51 år gammel, og hadde derfor ingen rolle i etableringen av dette partiet (Wikipedia-a).

I 2011 oppstod en ny splittelse, og siden da har partiet eksistert i to fraksjoner; WPI-Hekmatist (offisiell linje) og WPI-Hekmatist. De to fraksjonene har identiske partiprogram, men ulik politisk tilnærming, og omtaler seg selv som helt separate partier. Begge er forbudt i Iran, og partiledelsene samt de sentrale komiteene opererer i eksil – etter det Landinfo forstår, primært i vestlige land.

Dette temanotatet belyser opprinnelsen til Hekmatist-partiene, deres ideologiske grunnlag og politiske målsetting. Videre redegjøres det for organisasjonsform, medlemskap og sentrale aktiviteter, i og utenfor Iran. Avslutningsvis omtales iranske myndigheters reaksjoner mot medlemmer.

Notatet er basert på opplysninger mottatt i digitale møter med representanter for de to Hekmatist-partiene, samt på skriftlig informasjon, blant annet hentet fra organisasjonenes nettsider.

2 Opprinnelsen til Hekmatist-partiene

2.1 Om Mansoor Hekmat

Mansoor Hekmat var en marxistisk teoretiker og sentral skikkelse i iransk kommunistisk politikk.¹ Han er særlig kjent som grunnleggeren av arbeiderkommunismen i Iran – en bevegelse som legger vekt på arbeiderklassens selvstendige organisering. Hekmat søkte å vende tilbake til Marx' opprinnelige ideer, blant annet ved å framheve humanismen og radikalismen i ideologien. Han avviste de dominerende sosialistiske modellene i samtiden, slik de ble praktisert i Sovjetunionen og Kina, og kritiserte også marxister som gikk inn for geriljakrigføring, eller som støttet sosialdemokratiske løsninger. På dette punktet skilte han seg fra flere andre venstreorienterte iranske grupper, som lot seg inspirere av

¹ Hekmat ble født i Teheran i 1951. Hans egentlige navn er Zhobin Razani, og pseudonymet Mansoor Hekmat tok han etter 1979, da han begynte å publisere sine politiske skrifter (Afshar 2002).

slike modeller, bl.a. Tudeh-partiet, Folkets Fedayeen og Mujahedin-e Khalq (MKO) (Wikipedia-a; Taghvaie u.å., s. 1; Afshar 2002; Sabet 2014, s. 5).²

Hekmat begynte å befatte seg med marxismen etter at han i 1973 bosatte seg i England for å ta doktorgrad i økonomi. Han hadde da ingen bakgrunn fra eksisterende venstreopposisjon i Iran. I 1978 returnerte han til hjemlandet for å delta i opprøret mot sjahen, og grunnla samme år Union of Communist Militants (UCM), også kjent som *Sahand*, sammen med andre marxister (Taghvaie u.å.; s. 1; Sabet 2014, s. 5).

Under revolusjonen utviklet Hekmat konseptet «revolusjonær marxisme», som la vekt på arbeiderbevegelsens uavhengighet fra religiøse, liberal-religiøse og nasjonalistiske krefter. Arbeiderklassen måtte stole på egne krefter for å oppnå sosial endring, mente han – ikke søke allianser med det nasjonale borgerskapet.³ Han var sterkt kritisk til at mange venstreorienterte grupper valgte å samarbeide strategisk med Khomeinis regime. Hekmat betraktet dette regimet som regressivt og undertrykkende fra første stund, og nektet derfor konsekvent å anerkjenne det (Taghvaie u.å.; Hekmat 1987; Sabet 2014, s. 9).

2.2 1982: Communist Party of Iran (CPI) ble opprettet

På grunn av økende undertrykkelse i Iran søkte Hekmat og UCM i 1982 tilflukt i iransk Kurdistan, hvor det nye regimet foreløpig ikke hadde gjenvunnet kontroll etter et kurdisk opprør. Sammen med det kurdiske, kommunistiske partiet Komala og en fraksjon av gruppen Peykar,⁴ stiftet han Communist Party of Iran (CPI) i 1983, basert på revolusjonær marxisme (Taghvaie u.å.; Wikipedia-b).

2.3 1991: Worker-communist Party of Iran (WPI) ble opprettet

I 1991 brøt Hekmat og hans tilhengere ut av CPI og dannet Worker-communist Party of Iran (WPI). Splittelsen skyldtes angivelig uenighet om kurdisk nasjonalisme, som skal ha blomstret opp i CPI etter Golfkrigen. Hekmat ønsket i stedet et parti med en tydeligere arbeiderkommunistisk profil (Wikipedia-c; Afshar 2002; Taghvaie u.å., s. 8-9).

² Tudeh-partiet var pro-sovjetisk, mens Folkets Fedayeen var inspirert av bl.a. maoismen og hoxhaismen i Albania. Både Folkets Fedayeen og MKO var i tillegg geriljabevegelser, og sistnevnte er dessuten en islamsk organisasjon (Landinfo 2021; Sabet 2014, s. 5).

³ Her skilte han seg fra den tradisjonelle venstresiden, som legitimerte en slik allianse fordi de mente kampen mot imperialistiske krefter var det viktigste (Sabet 2014, s. 5).

⁴ Peykar, som var en ren marxistisk-leninistisk gruppe, bestod av folk som i 1975 hadde splittet fra Mujahedin-e Khalq (MKO) på grunn av uenighet om islams rolle i organisasjonen (Landinfo 2021, s. 8).

2.4 2004: WPI – Hekmatist ble opprettet

Hekmat ledet WPI fram til han døde av kreft i 2002. Etter hans død oppsto det en debatt i partiet, bl.a. om ledelsesform. Den ene fløyen, ledet av Koorosh Modaressi, mente partiet burde ha en leder, mens den andre ønsket kollektivt lederskap. I august 2004 brøt Modaressi, halve sentralkomiteen og de fleste kurdiske medlemmene ut av WPI og dannet WPI-Hekmatist (Wikipedia-c). Parti-erklæringen stadfestet at de «følte seg tvunget til å danne et parti som var forpliktet til å opprettholde tradisjonene til arbeiderkommunismen og Mansoor Hekmats linje» (WPI-Hekmatist 2004).

Hovedkonflikten dreide seg om tilnærming til revolusjonær strategi. Utbrytergruppen ønsket et parti som aktivt kunne organisere en sosialistisk revolusjon og ta politisk makt – ikke bare en pressgruppe som dyrket ideologisk renhet, slik de mente WPI hadde utviklet seg til å bli. Striden om ledelsesformen reflekterte denne dypere uenigheten, ettersom et sterkt politisk parti med mål om å organisere en revolusjon, etter deres syn, trenger en tydelig leder (Mohamed 2004).

2.5 2011: WPI – Hekmatist splittet i to grupper

I 2011 splittet WPI-Hekmatist i to på grunn av uoverensstemmelser om praktisk politikk, og splittelsen har siden vedvart. Partiene har hver sine nettsider:

- WPI-Hekmatist (offisiell linje), heretter betegnet som *Offisiell linje*: <https://www.hekmatist.com/>
- WPI-Hekmatist, heretter betegnet som *WPI-H*: www.hekmatist.org

3 Hva skiller de to Hekmatist-partiene?

Landinfo hadde i mars 2025 separate digitale møter med representanter for Hekmatist-partiene. Under møtet med WPI-H ble det redegjort for hva som er forskjellen mellom partiene i dag.

Ifølge WPI-H er Offisiell linje et mer konservativt og mindre aktivt parti. Partiet deltok for eksempel i liten grad i «Kvinne, liv, frihet»-protestene i 2022, og holdt seg også utenfor den politiske streiken i Kurdistan-provinsen samme år, hvor store deler av venstresiden ellers var involvert. WPI-H beskriver Offisiell linje som opptatt av å støtte arbeiderbevegelsen i Iran ideologisk, uten å ta del i den praktiske organiseringen. Tanken er at sosial endring vil skje av seg selv dersom arbeiderbevegelsen får utvikle seg uten direkte politisk styring (møte mars 2025).

WPI-H ser sin egen rolle som langt mer aktiv, og forsøker å benytte alle tilgjengelige kanaler og ressurser til å fremme sosial endring. Også i synet på sam-

arbeid er forskjellene tydelige: Offisiell linje avviser koalisjoner og ser andre iranske venstrepartier som populistiske og uten reell verdi for arbeiderbevegelsen. WPI-H deltar derimot i et samarbeidsforum med seks–sju andre partier som er aktive i Iran, og mener dette øker muligheten for politisk endring (møte mars 2025).

Representanten for Offisiell linje (møte mars 2025) gikk ikke inn på skillelinjene slik de manifesterer seg i dag. Han forklarte imidlertid at splittelsen skyldtes at deler av den venstreradikale bevegelsen, også innad i Hekmatist-partiet, rundt 2010–2011 ønsket å endre kurs og utforske nye strategier. Samtidig fantes det en gruppe som avviste disse endringsforsøkene og fastholdt Hekmats opprinnelige linje. Denne retningen ble omtalt som partiets offisielle linje; den tradisjonelle marxistisk-ortodokse tilnærmingen.

4 Noen fakta om partiene

4.1 Politisk målsetting

Partikunngjøringen fra 24. august 2004 slår fast at WPI-Hekmatist er et marxistisk parti «forpliktet til å organisere arbeiderklassens sosiale revolusjon for å styrte det kapitalistiske systemet og etablere et nytt samfunn basert på økonomisk og sosial likhet, politisk frihet og materiell og moralsk utvikling av menneskeheten» (WPI-Hekmatist 2004).

Det politiske programmet som gjelder for begge partiene, heter *A Better World*, og ble utarbeidet av Mansoor Hekmat i 1994. Programmet presenterer en helhetlig visjon for et fritt, likestilt og sosialistisk samfunn. Her er noen hovedtrekk (Hekmat 1997):

- Et rådsbasert demokratisk system, med folkeråd på ulike nivåer, og en nasjonal kongress som øverste styringsorgan.
- Avskaffelse av privat eiendomsrett til produksjonsmidlene.
- Planøkonomi styrt av samfunnets behov, ikke profitt.
- En folkets milits som erstatter hæren og alle militære styrker.
- Full sosial og politisk likestilling uavhengig av kjønn, etnisitet, nasjonalitet eller religion.
- Full tros- og ytringsfrihet.
- Universelle velferdsordninger og arbeidstakerrettigheter.
- Sekularisering og modernisering av samfunnet.

Programmets hovedmål er total samfunnsomveltning gjennom sosial revolusjon, men det oppfordrer også til dyptgripende reformer for å heve levestandarden og rettighetene til folk under kapitalismen.⁵ Verdien av slike reformer er primært strategisk – de skal styrke og forberede arbeiderklassen til revolusjon, og ikke oppfattes som tilfredsstillende endemål i seg selv (Hekmat 1997).

4.2 Organisasjonsstruktur

Hekmatist-partiene avholder partikongresser annethvert år. På kongressene velges representanter til sentralkomiteen, som møtes to ganger i året. Sentralkomiteen velger så en ledelseskommité (Offisiell linje) eller et politbyrå (WPI-H), som styrer partiet mellom sentralkomiteens møter. De som sitter i dette styret, er samtidig medlemmer av sentralkomiteen og blir valgt av den. I tillegg finnes det andre aktive komiteer (møter mars 2025).

WPI-H opplyste at det for tiden er 21 medlemmer i politbyrået, og at lederskapet, som er aktive i partiets komiteer, består av 150 personer. Landinfo fikk ikke tilsvarende tall i møtet med Offisiell linje, men på partiets nettside finnes navn og bilder av sentralkomiteens medlemmer – til sammen 21 personer (WPI-Hekmatist (official line) 2024).

Ingen av partiene har i dag en egen ungdoms- eller studentorganisasjon. Den venstreorienterte studentgruppen Students for Freedom and Equality (*Daneshjooyan-e Azadikhah va Barabaritalab*, DAB) finnes heller ikke lenger. Denne såkalte DAB-bevegelsen var særlig aktiv i perioden 2006–2009 (Wikipedia-d), og personer fra blant annet Hekmatist-partiet deltok i den.

4.3 Medlemskap

Begge partiene opplyste at de har medlemmer i Iran, men valgte å ikke anslå hvor mange. De ønsket heller ikke oppgi antallet medlemmer i eksil (møter mars 2025).

4.3.1 Medlemskap i WPI-H

Representantene forklarte (møte mars 2025) at medlemskapets tyngdepunkt i Iran ligger i Teheran og de kurdiske områdene, spesielt innen kvinne- og arbeiderbevegelsen, samt blant arbeidere i Khuzestan. Omtrent 30 prosent av deltakerne på partiets kommende kongress befinner seg i Iran. De deltar via en sikker nettkanal under falsk identitet.

Medlemmer i Iran må holde sin tilknytning hemmelig, og åpen diskusjon om partiet er umulig. Medlemskapet organiseres i små celler på inntil tre personer, der

⁵ Hekmat bruker begrepet kapitalisme ikke bare om de vestlige modellene, men også om de økonomiske og sosiale strukturene i Den islamske republikken Iran etter 1979 (Hekmat 1997).

medlemmene bare kjenner hverandre. En egen eksilkomité holder kontakt med cellene og fungerer som bindeledd til eksilpartiet. Kommunikasjonen skjer hovedsakelig via krypterte kanaler, men tidligere ble det også arrangert fysiske møter i naboland som Tyrkia og Irak (Sulaymaniya). Partiet styrer ikke alt medlemmene i Iran foretar seg, men eksilkomiteen har myndighet til å avgjøre hvem som kan ha kontakt med hvem.

Sikkerhet har høy prioritet, og nye medlemmer vurderes nøye før de eventuelt tas opp. Søknader om medlemskap behandles grundig av partiets sikkerhetskomité, som undersøker personens bakgrunn, tidligere kontakt med partiet og om vedkommende har kjente i Iran som kan bekrefte identiteten.

Medlemmene driver ikke med aktiv massemobilisering, men en celle på tre kan knytte én ny person tett til seg dersom det vurderes som trygt. Medlemsmassen er variert, men består typisk av personer som er aktive i kvinne- og/eller arbeiderbevegelsen, og som på grunn av sitt engasjement søker seg mot partiet.

Et partimedlem kan bidra ved å spre budskapet, delta i protester eller påvirke partiets politikk. Cellene i Iran samler inn penger seg imellom, og betaler ikke kontingent til eksilpartiet. Av sikkerhetshensyn sender heller ikke eksilpartiet penger inn i Iran.

I Norge og andre eksilland er rekrutteringen begrenset. Den iranske diasporaen har stabile politiske tilhørigheter, ifølge representantene, og partiet driver ikke aktiv verving. Dersom potensielle medlemmer tar kontakt, vurderes bakgrunn og tilknytning nøye. Noen medlemmer fra Iran har søkt asyl i Norge, og deres parti-medlemskap har da blitt bekreftet gjennom kjente forbindelser. Partiet har ikke opplevd at asylsøkere ber om medlemskap i eksil (møte mars 2025).

4.3.2 Medlemskap i Offisiell linje

Representanten for Offisiell linje fortalte (møte mars 2025) at medlemskapet er todelt: en åpen del utenfor landet, og en skjult del innenfor landets grenser. Medlemmene i Iran er organisert i en egen struktur som skjærer identiteten deres overfor øvrige medlemmer. En særskilt komité opererer inne i landet og har direkte kontakt med medlemmene der. Dersom iranske myndigheter anklager noen for medlemskap, avviser partiet dette.

Medlemmer i Iran velger egne representanter til partiets kongresser, og kan dermed sende inn meninger og forslag som tas opp til diskusjon i plenum. Disse representantene deltar digitalt med skjult identitet.

Utenfor Iran er medlemsopptaket enkelt; man fyller ut et søknadsskjema på partiets nettside. Nye medlemmer er i de aller fleste tilfeller personer som allerede er en del av miljøet, og som kan anbefales av eksisterende medlemmer. Medlem-

skap betyr ikke at man får tilgang til noe sensitivt – det går et skille mellom vanlige medlemmer og aktive kadre. Partiet sørger for at ting holdes adskilt og sikkert, og infiltrasjon er derfor ikke et stort problem, ifølge representanten.

Vanlige medlemmer har ingen plikter utover å betale medlemskontingent og å stemme på kongresskandidater. Partiet utsteder ikke medlemskort (møte mars 2025).

4.4 Aktiviteter

Begge partiene driver nettsider som publiserer politiske kommentarer, appeller og solidaritetserklæringer. Profilen omfatter ikke bare Iran og Midtøsten, men også internasjonale kriser og den globale arbeiderbevegelsen. Nettsidene formidler i tillegg informasjon om partikongresser, valg av sentralkomiteé og annet organisasjonsstoff (se WPI-Hekmatist (official line) u.å.; WPI-Hekmatist u.å.)

Nettsidene viser at partiene har mye til felles, men fordi de er uenige om praktisk politikk, samarbeider de ikke (WPI-H, møte mars 2025).

4.4.1 WPI-Hs aktiviteter

I Iran samarbeider WPI-H med deler av arbeiderbevegelsen og har også kontakt med personer i kvinnebevegelsen. Forbindelsen med studentmiljøet har blitt svakere de senere årene på grunn av arrestasjoner og emigrasjon, men kontakten eksisterer fortsatt. Som nevnt, er tilknytning til partiet noe som må holdes skjult.

Utenfor Iran har partiet aktive medlemmer og komiteer i blant annet Norge, Sverige, England, Tyskland, Canada og Australia. De engasjerer seg i demonstrasjoner på merkedager som 8. mars og 1. mai, samt i protester utenfor iranske ambassader og parlamenter – for eksempel mot dødsstraff, kvinneundertrykkelse og menneskerettighetsbrudd i hjemlandet.

Sammen med andre politiske grupper driver WPI-H en TV-kanal som har seere i Iran. Partiet er også aktivt på sosiale medier som X, Instagram og Facebook. Disse plattformene spiller en viktig rolle i formidlingen av politisk budskap, og er for mange medlemmer den eneste måten å følge partiets vurderinger av situasjonen i Iran. Magasinet *The Communist Weekly* publiseres på nettsiden og inneholder kommentarer, reportasjer og politiske analyser av aktuelle hendelser både i Iran og internasjonalt.

Representantene fortalte for øvrig at partiet ikke lenger har kontorer eller komiteer i irakisk Kurdistan, kun noen få medlemmer. Strukturene ble avvirket for mange år siden, ettersom partiet mener området er kontrollert av Iran og derfor utrygt (møte mars 2025).

4.4.2 Offisiell linjes aktiviteter

Offisiell linje synes å være mindre direkte involvert i organisering av aktiviteter i Iran enn WPI-H. Partiledelsen støtter etableringen av ulike organisasjoner, men mener de ikke kan lede aktiviteter som foregår i Iran. Medlemmene må derfor selv organisere seg og handle på den måten som passer best i deres lokale miljø, og tatt i betraktning de snevre rammene for organisasjonsvirksomhet i Iran.⁶ Noen engasjerer seg blant studenter, andre blant ungdom, og andre igjen på arbeidsplasser. Politisk står partiet alltid nært, men dikterer verken hvordan en streik skal gjennomføres i en bestemt bedrift, eller hvordan en lokal kampanje skal drives.

Representanten Landinfo snakket med, trakk likevel fram fordelene ved å bruke generalforsamlinger framfor valgte representanter på en arbeidsplass. Her kan alle arbeidere delta, og hele forsamlingen tar beslutninger. Dermed beskyttes enkeltpersoner mot represalier (møte mars 2025).

Når det gjelder aktiviteter i Europa, fikk vi ingen informasjon om dette i møtet med partiet. Representantene for WPI-H påpekte (møte mars 2025) imidlertid at medlemmer av Offisiell linje er lite synlige i demonstrasjoner og andre markeringer i Vesten.

4.5 Bevæpning

I 2006 opprettet WPI-Hekmatist væpnede enheter kalt Freedom Guards. Disse var ikke ment for geriljakrig, men skulle fungere som lokalt selvforsvar mot regimets overgrep, for eksempel under demonstrasjoner, og for å gi beskyttelse i en periode med reell krigsfare mellom Iran og USA (møte mars 2025). Enhetene inngikk i partiets lokale organisasjon og var underlagt regionale komiteer (Modaressi 2006).

Enkelte celler i Iran blir fortsatt oppfordret til å ha våpen. Hensikten er dels å være forberedt dersom regimet faller, og dels å beskytte folk mot overgrep i andre situasjoner. Formålet er altså ikke å gjennomføre et væpnet maktovertak eller drive terror, men å kunne stå imot regimets styrker og beskytte folket (WPI-H og Offisiell linje, møte mars 2025).

5 Reaksjoner fra myndighetene

Landinfo spurte representantene for begge Hekmatist-fraksjonene om medlemmer i Iran har blitt fengslet og fått reaksjoner på grunn av partitilknytningen.

⁶ For eksempel er fagforeningsdrift strengt regulert og sterkt begrenset av myndighetene. Arbeidstakere risikerer reaksjoner dersom de prøver å danne eller delta i uavhengige fagforeninger (se mer i Iran Human Rights Documentation Center et al. 2019 og CHRI 2025).

WPI-H fortalte at flere medlemmer tidligere har fått strenge dommer på grunn av sitt engasjement for partiet, men ikke de senere årene. Det var særlig under studentbevegelsen på 2000-tallet at flere fikk straffereaksjoner. Denne såkalte DAB-bevegelsen (se s. 10) var synlig i samfunnet, og hadde et særlig fotfeste blant venstreradikale studenter i Teheran. Representantene viste spesielt til markeringen av studentdagen for «10–15 år siden», da medlemmer ble dømt til fengsel etter å ha deltatt i demonstrasjoner med slagord som tydelig uttrykte tilknytning til partiet.⁷

I etterkant av disse hendelsene flyktet mange til utlandet, blant annet til England, Sverige og Norge. De siste ti årene har det vært færre arrestasjoner av medlemmer, men enkelte tilhengere av WPI-Hs politikk ble pågrepet under «Kvinne, liv, frihet»-protestene i 2022.

På generelt grunnlag påpekte representantene for WPI-H at medlemmene i Iran lever med en vedvarende risiko for å bli avslørt. Det kan skje helt tilfeldig, under demonstrasjoner eller fordi arresterte personer oppgir navn. Dersom noen blir identifisert, forsøker partiet å hjelpe dem ut av landet (møte mars 2025).

Representanten for Offisiell linje opplyste på sin side at partiet hadde medlemmer som satt fengslet da vi snakket med ham i mars. Han la til at regimet straffeforfølger organisert medlemskap, og at dette rammer alle partier på venstresiden (møte mars 2025).

Når det gjelder partiledelsen og medlemmer i eksil, antok WPI-H at iranske myndigheter vet hvem de er, og har god oversikt over deres aktiviteter, selv om de ikke kan vite det sikkert. Demonstrasjoner foran ambassader blir ofte filmet, og folk som bærer plakater med partinavnet, kan bli fotografert. Medlemmer i Norge har ikke opplevd direkte press, eller å bli kontaktet av iranske myndigheter, ifølge representantene, men dette kan skje i andre land (WPI-H, møte mars 2025).

I 2009 ble flere medlemmer av WPI-Hekmatists sentralkomité, på initiativ fra iranske myndigheter, ført opp på Interpols liste over ettersøkte personer. Etter en internasjonal kampanje ble navnene imidlertid fjernet (Offisiell linje, møte mars 2025).

Press mot familiemedlemmer i Iran forekommer, men kildene mente at intensiteten har avtatt noe de siste årene. Særlig rundt merkedager som 8. mars og 1. mai blir mange slektninger fortsatt innkalt og presset til å signere erklæringer om ikke å delta i demonstrasjoner. Noen ilegges også utreiseforbud når myndighetene er kjent med at de planlegger å besøke politisk aktive familiemedlemmer i eksil (møte mars 2025).

⁷ Det er usikkert om representantene her egentlig sikter til studentdagen i desember 2007, da et stort antall personer ble arrestert (Wikipedia-d).

Skriftlige kilder

- Afshar, Haleh (2002, 20. juli). Obituary. Mansoor Hekmat. *The Guardian*. Tilgjengelig fra <https://www.theguardian.com/news/2002/jul/20/guardianobituaries.iran> [lastet ned 14. desember 2024].
- CHRI, dvs. Center for Human Rights in Iran (2025, 30. april). *Iran's Workers: Battered by Brutal Repression and Lethal Work Conditions*. New York: CHRI. Tilgjengelig fra <https://iranhumanrights.org/2025/04/irans-workers-battered-by-brutal-repression-and-lethal-work-conditions/> [lastet ned 15. september 2025].
- Hekmat, Mansoor (1987). *Left Nationalism and Working Class Communism*. [s.l.]: Marxists Internet Archive. Tilgjengelig fra <https://www.marxists.org/archive/hekmat-mansoor/1987/left-nationalism.htm> [lastet ned 17. desember 2024].
- Hekmat, Mansoor (1997, desember). *A Better World. Programme of the Worker-communist Party*. [s.l.]: Marxists Internet Archive. Tilgjengelig fra <https://www.marxists.org/archive/hekmat-mansoor/1994/07/better-world/index.htm> [lastet ned 17. desember 2024].
- Iran Human Rights Documentation Center; Impact Iran; Zamaneh Media; Iran Human Rights & All Human Rights for All in Iran (2019). *Fact Sheet on Labor Rights in Iran. UPR of IRAN 34th Session, November 2019*. New York: Impact Iran. Tilgjengelig fra https://impactiran.org/wp-content/uploads/2019/10/UPR34_Iran_FactSheet_Labour.Rights.pdf [lastet ned 15. september 2025].
- Landinfo (2021, 23. septmber). *Iran: Mojahedin-e Khalq Organization (MKO)*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2021/09/Temanotat-Iran-MKO-oppdatering-23092021.pdf> [lastet ned 23. november].
- Modaressi, Koorosh (2006, mai). *Freedom Guards. Structure, Framework and the Tasks of the Freedom Guards*. [s.l.]: koorosh-modaresi.com. Tilgjengelig fra <https://www.koorosh-modaresi.com/English/fg1.html> [lastet ned 28. januar 2025].
- Mohammed, Yanar (2004). *Split in Worker-communist Party of Iran And Formation of Worker-communist Party of Iran – Hekmatist*. [s.l.]: Hekmatist.com. Tilgjengelig fra <https://www.hekmatist.com/spilt%20in%20wpi.htm> [lastet ned 7. januar 2025].
- Sabet, Farzan (2014, 6. august). *Mansoor Hekmat. Worker Communism, and the Post-Revolution Secular Left in Iran*. Toronto: Association for Iranian Studies. Tilgjengelig fra https://www.academia.edu/33757288/Mansoor_Hekmat_Worker_Communist_and_the_Post_Revolution_Secular_Left_in_Iran?auto=download [lastet ned 17. desember 2024].
- Taghvaie, Hamid (u.å.). *Who was Mansoor Hekmat?* [s.l.]: Marxists Internet Archive. Tilgjengelig fra <https://www.marxists.org/history//erol/iran/who-was.pdf> [lastet ned 23. september 2025].
- Wikipedia-a (sist oppdatert 8. november 2024). *Mansoor Hekmat*. Tilgjengelig fra https://en.wikipedia.org/wiki/Mansoor_Hekmat [lastet ned 4. desember 2024].
- Wikipedia-b (sist oppdatert 4. november 2024). *Communist Party of Iran*. Tilgjengelig fra https://en.wikipedia.org/wiki/Communist_Party_of_Iran [lastet ned 18. november 2024].
- Wikipedia-c (sist oppdatert 15. desember 2024). *Worker-communist Party of Iran*. Tilgjengelig fra https://en.wikipedia.org/wiki/Worker-communist_Party_of_Iran [lastet ned 18. desember 2024].

Wikipedia-d (sist oppdatert 25. mai 2025). *Students for Freedom and Equality*. Tilgjengelig fra https://en.wikipedia.org/wiki/Students_for_Freedom_and_Equality [lastet ned 12. september 2025].

WPI-Hekmatist (2004, 24. august). *Communiqué on the foundation of the Worker-communist Party of Iran – Hekmatist*. [s.l.]: WPI-Hekmatist. Tilgjengelig fra <https://hekmatist.com/English/Communique%20on%20the%20foundation%20of%20Hekmatist%20Party.html> [lastet ned 19. desember 2024].

WPI-Hekmatist (u.å.). *Workers of the World Unite!* [s.l.]: WPI-Hekmatist. Tilgjengelig fra <https://hekmatist.org/> [lastet ned 12. september 2025].

WPI-Hekmatist (official line) (2024). (رسمی خط) حکمتیست حزب یازدهم کنگره منتخب مرکزی کمیته. [*Selected Central Committee of the Eleventh Congress of the Hekmatist Party (Official Line)*]. [s.l.]: WPI-Hekmatist (official line). Tilgjengelig fra <https://hekmatist.com/fa/organ/azaye-km/20240423-km> [lastet ned 12. september 2025].

WPI-Hekmatist (official line) (u.å.). *Workers of the World Unite!* [s.l.]: WPI-Hekmatist (official line). Tilgjengelig fra <https://hekmatist.com/fa/en> [lastet ned 12. september 2025].

Muntlige kilder

Representanter for WPI-H (dvs. WPI-Hekmatist) i Norge. Digitalt møte 17. mars 2025.

Representant for Offisiell linje (dvs. WPI-Hekmatist (offisiell linje)) i England. Digitalt møte 5. mars 2025.

Vedlegg: Tidslinje

1951: Zhubin Razani (alias Mansoor Hekmat) blir født i Teheran.

-->**1973:** Hekmat tar utdanning i økonomi ved universitetet i Shiraz.

1973: Hekmat bosetter seg i London for å starte doktorgradsstudium.

1978: Hekmat returnerer til Iran, og sammen med flere marxister danner han **Union of Communist Militants (UCM)**, først kjent som *Sahand*-gruppen.

1979: Hekmat og UCM deltar i revolusjonen, men nekter å akseptere det nye islamske regimet.

1982: Hekmat og UCM søker tilflukt i iransk Kurdistan.

1983: UCM, Komala m.fl. stifter **Communist Party of Iran (CPI)**.

1991: Hekmat og hans tilhengere bryter ut av CPI og danner **Worker-communist Party of Iran (WPI)**.

2002: Hekmat dør, og Koorosh Modaressi overtar som leder av WPI.

2003: Hamid Taghvaie blir valgt til ny leder av WPI.

2004: Utbrytere ledet av Koorosh Modaressi, danner **Worker-communist Party of Iran (WPI)-Hekmatist**.

2006: WPI-Hekmatist etablerer væpnede enheter, såkalte **Freedom Guards**.

2006-2009: Partimedlemmer som deltok i studentbevegelsen *Daneshjooyan-e Azadikhah va Barabaritalab (DAB)*, ble arrestert og idømt strenge fengselsstraffer.

2011: WPI-Hekmatist splitter i to: WPI-Hekmatist (www.hekmatist.org) og WPI-Hekmatist (offisiell linje) (www.hekmatist.com)